

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 9. novembra 2023*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Priznavanje sodb, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, zaradi njihovega izvrševanja v drugi državi članici – Okvirni sklep 2008/909/PNZ – Člena 3(4) in 8 – Zavrnitev izvršitve – Člen 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Temeljna pravica do poštenega sojenja pred neodvisnim, nepristranskim in z zakonom predhodno ustanovljenim sodiščem – Sistemske ali splošne pomanjkljivosti v odreditveni državi članici – Dvofazni preizkus – Preklic odložitve izvršitve kazni odvzema prostosti, ki jo je izrekla država članica – Izvršitev te kazni s strani druge države članice“

V zadevi C-819/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landgericht Aachen (deželno sodišče v Aachnu, Nemčija) z odločbo z dne 6. decembra 2021, ki je na Sodišče prispela 22. decembra 2021, v postopku

Staatsanwaltschaft Aachen,

ob udeležbi

M. D.,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi C. Lycourgos, predsednik senata, O. Spineanu-Matei, sodnica, J.-C. Bonichot (poročevalec), S. Rodin, sodnika, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: N. Emiliou,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za nizozemsko vlado K. Bulterman in C. S. Schillemans, agentki,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

* Jezik postopka: nemščina.

– za Evropsko komisijo S. Grünheid in K. Herrmann, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 4. maja 2023

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(4) in člena 8 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2008/909), v povezavi s členom 24, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil predložen v okviru postopka v zvezi s predlogom za priznanje in izvršitev, v Nemčiji, obsodilne sodbe na kazen zapora šestih mesecev, ki jo je zoper M. D. izreklo poljsko sodišče.

Pravni okvir

- 3 V uvodnih izjavah 5 in 13 Okvirnega sklepa 2008/909 je navedeno:
„(5) Procesne pravice v kazenskih postopkih so ključnega pomena za zagotovitev vzajemnega zaupanja med državami članicami pri pravosodnem sodelovanju. Odnosi med državami članicami, ki temeljijo na vzajemnem zaupanju v pravne sisteme drugih držav članic, omogočajo priznavanje odločb organov države izdajateljice s strani države izvršiteljice. Zato bi bilo treba načrtovati nadaljnji razvoj sodelovanja, predviden v instrumentih Sveta Evrope glede izvrševanja kazenskih sodb, zlasti kadar so bili državljani Unije v drugi državi članici s kazensko sodbo obsojeni na zaporno kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti. Ne glede na potrebo po tem, da se obsojeni osebi zagotovijo ustrezna jamstva v postopku, naj ne bi bilo več nujno potrebno v vseh primerih zahtevati njenega privolitve za posredovanje sodbe v drugo državo članico zaradi priznanja in izvršitve izrečene kazenske sankcije.
[...]
(13) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 Pogodbe o Evropski uniji in so odražena v Listini o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti v poglavju VI Listine. Ničesar iz tega okvirnega sklepa se ne bi smelo razlagati kot prepoved zavrnitve izvršitve odločbe, kadar obstajajo objektivni razlogi za prepričanje, da je bila kazenska sankcija izrečena z namenom kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, narodnosti, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti ali, da je oseba zaradi katerega koli od teh razlogov lahko v slabšem položaju.

“

4 Člen 3 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Namen in področje uporabe“, določa:

„1. Namen tega okvirnega sklepa je določiti pravila, na podlagi katerih država članica v luči zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo.

2. Ta okvirni sklep se uporablja, kadar se obsojena oseba nahaja v državi izdajateljici ali v državi izvršiteljici.

[...]

4. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe o Evropski uniji.“

5 Člen 4 navedenega okvirnega sklepa, naslovljen „Merila za posredovanje sodbe in potrdila drugi državi članici“, določa:

„1. Če se obsojena oseba nahaja v državi izdajateljici ali v državi izvršiteljici ter če je ta oseba v to privolila, kadar se privolitev zahteva po členu 6, se sodba skupaj s potrdilom, katerega standardni obrazec je določen v Prilogi I, lahko pošlje eni od naslednjih držav članic:

(a) državi članici državljanstva obsojene osebe, v kateri živi, ali

(b) državi članici državljanstva, čeprav to ni država članica, v kateri živi, v katero bo obsojena oseba izgnana na podlagi ukrepa izгона ali prisilne odstranitve, ki je sestavni del sodbe, sodne ali upravne odločbe, ali katerega koli drugega ukrepa, ki je posledica sodbe, potem ko bo zanjo izvrševanje kazenske sankcije prenehalo, ali

(c) kateri koli drugi državi članici, ki ni država članica iz točke (a) ali (b), katere pristojni organ soglaša s posredovanjem sodbe in potrdila.

[...]“

6 Člen 8 istega okvirnega sklepa, naslovljen „Priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije“, določa:

„1. Pristojni organ v državi izvršiteljici v skladu s postopkom iz člena 5 prizna sodbo, posredovano v skladu s členom 4, in nemudoma sprejme vse potrebne ukrepe za izvršitev kazenske sankcije, razen če se odloči, da se bo skliceval na enega od razlogov za nepriznanje in neizvršitev iz člena 9.

[...]“

7 Člen 9 okvirnega sklepa 2008/909, naslovljen „Razlogi za nepriznanje in neizvršitev“, določa:

„1. Pristojni organ države izvršiteljice lahko zavrne priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije:

[...]

(i) če glede na potrdilo iz člena 4 oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v potrdilu navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu države izdajateljice:

(i) pravočasno

- osebno povabljen in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba dejansko kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem,
- in
- obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži,

ali

- (ii) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal,

ali

- (iii) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preuči, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:

- izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe,
- ali
- ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku;

[...]“

- 8 Člen 17 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Pravo, ki ureja izvrševanje“, določa:

„1. Izvrševanje kazenske sankcije ureja pravo države izvršiteljice. Samo organi države izvršiteljice so ob upoštevanju odstavkov 2 in 3 pristojni za odločanje o postopkih za izvrševanje in sprejemanje vseh s tem povezanih ukrepov, vključno z razlogi za predčasni ali pogojni odpust.

[...]“

Postopek v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 9 M. D. je poljski državljan, ki ima običajno prebivališče v Nemčiji in je bil na Poljskem s sodbami z dne 7. avgusta 2018 Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże (okrožno sodišče v kraju Szczecin-Prawobrzeże, Poljska) obsojen na šestmesečno pogojno zaporno kazen. Zadevna oseba na sojenju ni bila navzoča, čeprav ji je bilo glede na informacije, ki so jih predložila poljska sodišča, vabilo na obravnavo poslano na naslov na Poljskem, ki ga je ta oseba navedla v okviru postopka preiskave.
- 10 Isto sodišče je s sklepom z dne 16. julija 2019 preklicalo prvotno izrečeno pogojno obsodbo in odredilo izvršitev zaporne kazni, izrečene zoper M. D. Razlogi za ta preklic in zlasti vprašanje, ali je do njega prišlo zaradi nove obsodbe, niso jasno razvidni iz spisa, predloženega Sodišču.

- 11 Sąd Okręgowy w Szczecinie (okrožno sodišče v Szczecinu, Poljska) je 13. avgusta 2020 izdalo evropski nalog za prijetje, na podlagi katerega je bila M. D. v Nemčiji odvzeta prostost. Staatsanwaltschaft Köln (državno tožilstvo v Kölnu, Nemčija) je z odločbo z dne 17. decembra 2020 zavrnilo izvršitev tega naloga za prijetje na podlagi člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584), ker ima zadevna oseba več let običajno prebivališče v Nemčiji in je ugovarjala predaji poljskim organom.
- 12 Sąd Okręgowy w Szczecinie (okrožno sodišče v Szczecinu) je 26. januarja 2021 Generalstaatsanwaltschaft Berlin (generalno državno tožilstvo v Berlinu, Nemčija) poslalo overjeno kopijo sodbe z dne 7. avgusta 2018, ki ji je bilo priloženo potrdilo iz člena 4 Okvirnega sklepa 2008/909 za izvršitev, v Nemčiji, zaporne kazni, izrečene zoper M.D. Spis je bil posredovan krajevno pristojnemu Staatsanwaltschaft Aachen (državno tožilstvo v Aachnu, Nemčija).
- 13 Državno tožilstvo v Aachnu je z odločbo z dne 2. novembra 2021, po zaslišanju M. D., ki je navedel, da ni prejel vabila na obravnavo, ki je potekala na Poljskem, in trdil, da očitki zoper njega niso utemeljeni, senatu za izvršitev kazni Landgericht Aachen (deželno sodišče v Aachnu, Nemčija), ki je predložitveno sodišče, predlagalo, naj ugotovi zahtevo za priznanje in izvršitev sodbe in sklepa Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże (okrajno sodišče v kraju Szczecin-Prawobrzeże) z dne 7. avgusta 2018 in 16. julija 2019 in naj M. D. izreče šestmesečno zaporno kazen. Državno tožilstvo v Aachnu meni, da so vsi pogoji, potrebni za izvršitev sodbe, izdane na Poljskem, izpolnjeni. Natančneje, dejanja, na katerih temelji obsodba, storjena med marcem in junijem 2009, so bila po mnenju tega tožilstva po nemškem kazenskem pravu kaznovana kot poneverba in ponarejanje listin.
- 14 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali lahko zavrne izrek izvršitve, v Nemčiji, zaporne kazni, ki je bila M. D. izrečena na Poljskem, ker je ta država članica kršila člen 47, drugi odstavek, Listine in člen 2 PEU. Trdi, da elementi, ki so mu na voljo, kažejo na sistemske ali splošne pomanjkljivosti poljskega pravosodnega sistema na datuma izdaje sodbe in sklepa Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże (okrajno sodišče v kraju Szczecin-Prawobrzeże), katerih izvršitev se predlaga, in sicer 7. avgusta 2018 in 16. julija 2019. V zvezi s tem se sklicuje zlasti na obrazloženi predlog Evropske komisije, sprejet na podlagi člena 7(1) PEU v zvezi s pravno državo na Poljskem, z dne 20. decembra 2017 (COM(2017) 835 final), in na novejšo sodno prakso Sodišča v zvezi s tem.
- 15 V tem okviru se Landgericht Aachen (deželno sodišče v Aachnu) sprašuje, ali mora za priznanje in izvršitev zaporne kazni, v Nemčiji, ki je bila M. D. izrečena na Poljskem, samo ugotoviti, ali je bil pravosodni sistem te države članice 7. avgusta 2018 in 16. julija 2019 pomanjkljiv in je bila kršena temeljna pravica zadevne osebe do poštenega sojenja ali pa mora to storiti Sodišče, da bi se izognilo razlikam med državami članicami Unije. Z vidika vsebine to sodišče meni, da ni očitno, da je rešitev, ki jo je Sodišče sprejelo v sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema), (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), v zvezi z Okvirnim sklepom 2002/584, mogoče prenesti na Okvirni sklep 2008/909, ker v tem okvirnem sklepu ni enakovredne uvodne izjave 10 Okvirnega sklepa 2002/584 in ob upoštevanju rešitve, ki jo je Sodišče sprejelo v sodbi z dne 27. maja 2019, OG in PI (Državni tožilstvi v Lübecku in Zwickau) (C-508/18 in C-82/19 PPU, EU:C:2019:456).

- 16 Landgericht Aachen (deželno sodišče v Aachnu) se sprašuje tudi, kaj je treba storiti, če je bilo na dan izdaje odločbe ali odločb, katerih izvršitev se zahteva, stanje pravne države v odreditveni državi članici zadovoljivo, vendar se je pozneje poslabšalo, tako da to ni več tako v trenutku, ko mora sodišče države izvršiteljice odločiti o priznanju in izvršitvi obsodilne sodbe.
- 17 V teh okoliščinah je Landgericht Aachen (deželno sodišče v Aachnu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali lahko sodišče izvršitvene države članice, ki je pristojno za odločitev o razglasitvi izvršljivosti, na podlagi člena 3(4) Okvirnega sklepa 2008/909 [...] v povezavi s členom 47, drugi odstavek, [Listine] zavrne priznanje sodbe druge države članice in izvršitev kazenske sankcije, izrečene s to sodbo, v skladu s členom 8 tega okvirnega sklepa, kadar obstajajo razlogi za domnevo, da razmere v tej državi članici ob izdaji odločbe, ki jo je treba izvršiti, oziroma poznejših odločb, povezanih s to odločbo, niso bile združljive s temeljno pravico do poštenega sojenja, ker pravosodni sistem v navedeni državi članici ni več v skladu z načelom pravne države iz člena 2 PEU?

2. Ali lahko sodišče izvršitvene države članice, ki je pristojno za odločitev o razglasitvi izvršljivosti, na podlagi člena 3(4) Okvirnega sklepa 2008/909 v povezavi z načelom pravne države iz člena 2 PEU zavrne priznanje sodbe druge države članice in izvršitev kazenske sankcije, izrečene s to sodbo, v skladu s členom 8 tega okvirnega sklepa, kadar obstajajo razlogi za domnevo, da pravosodni sistem v tej državi članici ob odločanju o razglasitvi izvršljivosti ni več v skladu z načelom pravne države iz člena 2 PEU?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

Ali je treba, preden se na podlagi člena 3(4) Okvirnega sklepa 2008/909 v povezavi s členom 47, drugi odstavek, Listine zavrne priznanje sodbe sodišča druge države članice in izvršitev kazenske sankcije, izrečene s to sodbo, ker obstajajo razlogi za domnevo, da razmere v tej državi članici niso združljive s temeljno pravico do poštenega sojenja, ker pravosodni sistem v tej državi članici ni več v skladu z načelom pravne države, v drugi fazi preveriti, ali so razmere, nezdružljive s temeljno pravico do poštenega sojenja, v zadevnem postopku konkretno škodovalе obsojencu?

4. Če je odgovor na prvo in/ali drugo vprašanje nikalen v smislu, da za odločitev, ali razmere v državi članici niso združljive s temeljno pravico do poštenega sojenja, ker pravosodni sistem v tej državi članici ni več v skladu z načelom pravne države, niso pristojna sodišča držav članic, ampak Sodišče Evropske unije:

Ali je bil pravosodni sistem v Republiki Poljski 7. avgusta 2018 in/ali 16. julija 2019 oziroma ali je pravosodni sistem v Republiki Poljski v sedanjem času v skladu z načelom pravne države iz člena 2 PEU?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo, drugo in tretje vprašanje

- 18 Predložitveno sodišče s prvim, drugim in tretjim vprašanjem, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(4) in člen 8 Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da lahko sodišče izvršitvene države članice samo zavrne priznanje in izvršitev obsodilne sodbe, ki jo je izreklo sodišče druge države članice, kadar razpolaga z elementi, ki kažejo na obstoj sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti v tej državi članici v zvezi s pravico do poštenega sojenja ter, širše, delovanjem sodnega sistema in spoštovanjem pravne države. Če je odgovor pritrdilen, predložitveno sodišče sprašuje, kateri datum mora upoštevati pri presoji obstoja takih sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti in ali se mora tudi prepričati, da so te dejansko vplivale na položaj obsojene osebe.
- 19 Okvirni sklep 2008/909, tako kot Okvirni sklep 2002/584, na kazenskem področju konkretizira načeli medsebojnega zaupanja in vzajemnega priznavanja, ki zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice od vsake države članice zahteva, da razen v izjemnih okoliščinah šteje, da druge države članice spoštujejo pravo Unije, zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom (glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točka 26, in z dne 22. februarja 2022, Openbaar Ministerie (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici), C-562/21 PPU in C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, točka 40). Kot je poudarjeno v uvodni izjavi 5 Okvirnega sklepa 2008/909, se z njim krepi pravosodno sodelovanje na področju priznavanja in izvrševanja sodb v kazenskih zadevah, kadar so bili državljani Unije v drugi državi članici s kazensko sodbo obsojeni na zaporno kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti, da bi se olajšala njihova socialna rehabilitacija.
- 20 Zato člen 8 tega okvirnega sklepa določa, da mora izvršitveni organ načeloma ugoditi zahtevi za priznanje sodbe in izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, izrečenih v drugi državi članici, ki mu je bila posredovana v skladu s členoma 4 in 5 navedenega okvirnega sklepa. Načeloma lahko tako zahtevo zavrne le iz razlogov za nepriznanje in neizvršitev, ki so taksativno naštet v členu 9 istega okvirnega sklepa.
- 21 Vendar je Sodišče dopustilo, da se v izjemnih okoliščinah lahko uvedejo dodatne omejitve načel medsebojnega priznavanja in vzajemnega zaupanja (sodba z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 82 in navedena sodna praksa).
- 22 To pod nekaterimi pogoji velja na področju, ki ga ureja Okvirni sklep 2002/584, kadar je oseba, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, v primeru predaje odreditveni državi članici izpostavljena resnični nevarnosti, da bo podvržena nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju v smislu člena 4 Listine. Sodišče se je pri tej rešitvi na eni strani oprlo na člen 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584, ki določa, da ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel, kot so zajeta v členu 6 PEU, in na drugi na absolutno naravo temeljne pravice, ki jo zagotavlja člen 4 Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru (C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točki 83 in 84).
- 23 Sodišče je nato razsodilo, da lahko izvršitveni organ tudi izjemoma opusti izvršitev evropskega naloga za prijetje, kadar bi bila zahtevana oseba zaradi predaje lahko izpostavljena resnični nevarnosti kršitve njene temeljne pravice do poštenega sojenja, določene v členu 47, drugi odstavek, Listine, glede na ključni pomen te listine za varstvo vseh pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, in za ohranitev skupnih vrednot držav članic, ki so navedene

v členu 2 PEU, zlasti vrednote pravne države (glej v tem smislu sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točki 48 in 59, in z dne 22. februarja 2022, Openbaar Ministerie (Sodišče, ustanovljeno na podlagi zakona v odreditveni državi članici), C-562/21 PPU in C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, točki 45 in 46).

- 24 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je tako rešitev mogoče prenesti na primer zahteve, ki se ne nanaša na predajo osebe, zoper katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, odreditvenim organom na podlagi Okvirnega sklepa 2002/584, temveč na priznanje sodbe in izvršitev kazenske obsodbe, izrečene v drugi državi članici, v državi izvršiteljici, če obstajajo elementi, ki kažejo, da pogoji v tej drugi državi članici na dan sprejetja odločbe, ki jo je treba izvršiti, ali poznejših odločb, ki se nanašajo nanjo, niso združljivi s temeljno pravico do poštenega sojenja, določeno v členu 47, drugi odstavek, Listine.
- 25 V zvezi s tem je treba navesti, da člen 3(4) Okvirnega sklepa 2008/909 določa, da ta ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 PEU.
- 26 Poleg tega je v uvodni izjavi 13 tega okvirnega sklepa navedeno, da ta „spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 [PEU] in so odražena v Listin[i] [...], zlasti v poglavju VI Listine“, med katerimi je tudi pravica do poštenega sojenja pred neodvisnim in nepristranskim sodiščem, določena v členu 47, drugi odstavek, Listine. V tej isti uvodni izjavi je zlasti pojasnjeno, da „[n]ičesar iz [Okvirnega sklepa 2008/909] se ne bi smelo razlagati kot prepoved zavrnitve izvršitve odločbe, kadar obstajajo objektivni razlogi za prepričanje, da je bila kazenska sankcija izrečena z namenom kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, narodnosti, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti ali, da je oseba zaradi katerega koli od teh razlogov lahko v slabšem položaju“.
- 27 Iz tega sledi, da je treba Okvirni sklep 2008/909 tako kot Okvirni sklep 2002/584 razlagati tako, da lahko pristojni organ izvršitvene države članice v izjemnih okoliščinah zavrne priznanje in izvršitev kazenske obsodbe, izrečene v odreditveni državi članici, če razpolaga z elementi, ki izkazujejo sistemske ali splošne pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na neodvisnost sodne oblasti v tej državi članici in tako posegajo v bistveno vsebino temeljne pravice zadevne osebe do poštenega sojenja.
- 28 Natančneje, v odgovor na vprašanja predložitvenega sodišča v zvezi s pogoji, pod katerimi je mogoče izvršitev zahteve, predložene na podlagi Okvirnega sklepa 2008/909, zavrniti v primeru sistemskih ali splošnih kršitev pravice do poštenega sojenja v odreditveni državi članici, je treba pojasniti, da možnost zavrnitve priznanja sodbe in izvršitve kazenske sankcije na podlagi člena 3(4) Okvirnega sklepa 2008/909 zaradi nevarnosti kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja zahteva, da pristojni organ države članice izvršiteljice opravi preizkus v dveh fazah.
- 29 V prvi fazi mora ta organ ugotoviti, ali obstajajo objektivni, zanesljivi, natančni in ustrezno posodobljeni podatki, ki dokazujejo obstoj resnične nevarnosti kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja, zagotovljene s členom 47, drugi odstavek, Listine, v odreditveni državi članici zaradi sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti v zvezi z neodvisnostjo sodne oblasti v tej državi članici (glej po analogiji sodbo z dne 22. februarja 2022, Openbaar Ministerie (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici) (C-562/21 PPU in C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, točka 52 in navedena sodna praksa).

- 30 Če je tako, mora pristojni organ izvršitvene države članice v drugi fazi konkretno in natančno preveriti, v kolikšnem obsegu so lahko pomanjkljivosti, ugotovljene v prvi fazi, vplivale na delovanje sodišč odreditvene države članice, pristojnih za vodenje postopkov zoper zadevno osebo, in ali so glede na osebne okoliščine te osebe, naravo kaznivega dejanja, za katero je bila obsojena, in dejanski okvir, v katerega se umešča kazenska sankcija, katere priznanje in izvršitev se zahtevata, tako kot po potrebi dodatne informacije, ki jih je ta država članica predložila na podlagi tega okvirnega sklepa, obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da se je v obravnavanem primeru taka nevarnost dejansko uresničila (glej po analogiji sodbo z dne 22. februarja 2022, Openbaar Ministerie (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici), C-562/21 PPU in C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 31 V zvezi s tem se z dejstvom, da v Okvirnem sklepu 2008/909 ni enakovredne uvodne izjave 10 Okvirnega sklepa 2002/584, v skladu s katero se lahko izvajanje evropskega naloga za prijetje ustavi le v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) PEU ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet Evropske unije na podlagi člena 7(1) PEU, kar zadeva možnost, da se mehanizem evropskega naloga za prijetje za državo članico na splošno začasno odloži, ne more podvomiti o potrebi, da pristojni organ izvršitvene države članice v vsakem posameznem primeru opravi preverjanja, opisana v prejšnji točki.
- 32 Sodba z dne 27. maja 2019, OG in PI (Državni tožilstvi v Lübecku in Zwickau) (C-508/18 in C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), na katero se sklicuje predložitveno sodišče, pa se je nanašala na vprašanje, ali so organi državnega tožilstva zajeti s pojmom „odreditveni pravosodni organ“ v smislu Okvirnega sklepa 2002/584, ki ni neposredno povezan z vprašanjem, postavljenim v tej zadevi. Iz te sodbe nikakor ni mogoče sklepati, da sistemske ali splošne pomanjkljivosti v zvezi z neodvisnostjo sodne oblasti v odreditveni državi članici zadostujejo, da bi bila država izvršiteljica oproščena priznanja sodb in izvrševanja kazenskih obsodb, ki so jih sodišča odreditvene države članice izrekla na podlagi Okvirnega sklepa 2008/909 (glej po analogiji sodbo z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa), C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točka 50).
- 33 Spomniti je namreč treba, da obstoj takih sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti ne vpliva nujno na vse odločbe, ki jih sodišča navedene države članice izdajo v vsakem posameznem primeru (glej v tem smislu po analogiji sodbo z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa), C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točki 41 in 42).
- 34 Če bi se pristojnemu organu države članice izvršiteljice dovolilo, da na lastno pobudo začasno ustavi mehanizem iz Okvirnega sklepa 2008/909, tako da načeloma zavrne ugoditev vseh zahtev za priznanje sodb in izvrševanje kazenskih obsodb, ki jih je izdala država članica, na kateri se nanašajo te pomanjkljivosti, bi se s tem ogrozili načeli vzajemnega zaupanja in vzajemnega priznavanja, na katerih temelji ta okvirni sklep (glej po analogiji sodbo z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa), C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točka 43).
- 35 Poleg tega v nasprotju s tem, kar predlaga predložitveno sodišče, ni naloga Sodišča, ampak predložitvenega sodišča, da presodi, ali dokazi, ki jih je predložila zadevna oseba, razkrivajo razlog, ki upravičuje zavrnitev priznanja in izvršitve kazenske obsodbe iz postopka v glavni stvari, pri čemer pa v skladu s sodno prakso Sodišča možnost take zavrnitve pomeni izjemo, ki jo je treba

razlagati ozko (glej po analogiji sklep z dne 12. julija 2022, Minister for Justice and Equality (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici – II), C-480/21, EU:C:2022:592, točka 48 in navedena sodna praksa).

- 36 V zvezi z datumom, ki ga mora uporabiti pristojni organ izvršitvene države članice za izvedbo te presoje, je treba tudi pojasniti, da je treba v zvezi z zahtevo, ki spada na področje uporabe Okvirnega sklepa 2008/909, katere namen je priznanje in izvršitev kazenske obsodbe, izrečene v drugi državi članici, v državi članici, preučitev obstoja sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti sodnega sistema odreditvene države članice, zlasti v zvezi z neodvisnostjo sodišč, nujno opraviti glede na položaj v tej državi članici na dan te obsodbe. Pri tej presoji je mogoče upoštevati spremembe tega položaja do tega datuma. Nasprotno pa načeloma ni treba upoštevati sprememb navedenega položaja po navedenem datumu.
- 37 Cilj tega preizkusa je namreč omogočiti pristojnemu organu izvršitvene države članice, da na podlagi dokazov, ki jih je predložila zadevna oseba, presodi, ali so take sistemske ali splošne pomanjkljivosti lahko konkretno vplivale na kazenski postopek zoper to osebo, ki je pripeljal do njene obsodbe. (glej po analogiji sklep z dne 12. julija 2022, Minister for Justice and Equality (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici – II), C-480/21, EU:C:2022:592, točka 41).
- 38 Iz tega sledi, da mora predložitveno sodišče pri presoji obstoja sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti v odreditveni državi članici in konkretnega vpliva, ki so ga lahko imele na položaj obsojene osebe, upoštevati datum izreka obsodbe.
- 39 Nasprotno pa se ni treba spraševati o spoštovanju ali nespoštovanju pravne države v odreditveni državi članici na dan, ko mora pristojni organ izvršitvene države članice odločiti o zahtevi za priznanje sodbe in izvršitev kazenske obsodbe, izrečene v odreditveni državi članici, ker je predmet tega postopka ta, da zadevna oseba, ne da bi sploh morala biti predana organom zadnjenaavedene države članice, ostane v izvršitveni državi članici, da bi v njej prestala svojo kazen.
- 40 Enako velja za položaj v odreditveni državi članici na dan preklica odložitve izvršitve, če je bila ta izrečena zaradi kršitve objektivnega pogoja, ki je morebiti veljal za prvotno kazen, saj je tak preklic preprost izvršitveni ukrep, ki ne spreminja niti narave niti obsega izrečene kazni (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 41 Vendar mora takrat, kadar je preklic odložitve izvršitve kazni posledica nove kazenske obsodbe, kar mora v postopku v glavni stvari preveriti predložitveno sodišče, pristojni organ izvršitvene države članice presoditi položaj v odreditveni državi članici do datuma nove obsodbe, katere izrek je privedel do tega preklica, in torej omogočiti zahtevo za priznanje in izvršitev prvotne kazni (glej po analogiji sodbo z dne 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Preklic pogojne obsodbe), C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točki 67 in 68).
- 42 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo, drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(4) in člen 8 Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da lahko pristojni organ izvršitvene države članice zavrne priznanje in izvršitev obsodilne kazenske sodbe, ki jo je izreklo sodišče druge države članice, kadar razpolaga z elementi, ki kažejo na to, da v tej državi članici obstajajo sistemske ali splošne pomanjkljivosti v zvezi s pravico do poštenega sojenja, zlasti v zvezi z neodvisnostjo sodišč, in obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da so te pomanjkljivosti lahko konkretno vplivale na kazenski postopek zoper zadevno osebo. Pristojni organ države

članice izvršiteljice mora presoditi stanje v odreditveni državi članici do datuma kazenske obsodbe, za katero se zahteva priznanje in izvršitev, ter po potrebi do datuma nove obsodbe, ki je privedla do preklica prvotno izrečene odložitve izvršitve kazni, katere izvršitev se zahteva.

Četrto vprašanje

- 43 Ob upoštevanju odgovora na prvo, drugo in tretje vprašanje na četrto vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 44 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrty senat) razsodilo:

Člen 3(4) in člen 8 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009,

je treba razlagati tako, da

lahko pristojni organ izvršitvene države članice zavrne priznanje in izvršitev obsodilne kazenske sode, ki jo je izreklo sodišče druge države članice, kadar razpolaga z elementi, ki kažejo na to, da v tej državi članici obstajajo systemske ali splošne pomanjkljivosti v zvezi s pravico do poštenega sojenja, zlasti v zvezi z neodvisnostjo sodišč, in obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da so te pomanjkljivosti lahko konkretno vplivale na kazenski postopek zoper zadevno osebo. Pristojni organ države članice izvršiteljice mora presoditi stanje v odreditveni državi članici do datuma kazenske obsodbe, za katero se zahteva priznanje in izvršitev, ter po potrebi do datuma nove obsodbe, ki je privedla do preklica prvotno izrečene odložitve izvršitve kazni, katere izvršitev se zahteva.

Podpisi